

Журнал „Юність” надрукував нарис про чорнобильську катастрофу

Москва. — В журналі „Юність” надрукована перша частина нариса пера Юрія Шербака, в якому розповідається про ситуацію навколо пошкодженого нуклеарного реактора. Чорнобильська енергетична станція зразу ж після катастрофи.

Нарис Ю. Шербака базований на розповідях очевидців трагедії, робітників енергетичної станції, мешканців міста Прип'ять, лікарів і пожежників. Він починається розповіддю 28-річного київського лікаря Валентина Білокія, який першим надав медичну допомогу потерпілим. Першим пацієнтом В. Білокія був незнайомий на прізвище 18-річний юнак.

„Молодик поскаржився на нудоту і біль голови. Його зразу ж потягнуло на роботу. Він працював на третьому енергоблоці, але якийсь час перебував і в четвертому. Я запитав його

(Закінчення на стор. 3)

Відбудеться Всеамериканська вчительська конференція

Нью Йорк. Із Шкільної Ради інформують, що Всеамериканська Конференція вчителів шкіл Українознавства відбудеться в дні 26-27-28-го червня ц.р., у Колледжі Ст. Джон Фішер в Півтторді біля Рочестера в штаті Нью Йорк.

Ціллю Конференції є обговорити нові обставини і нові проблеми в рідному шкільництві, обмінятися своїм учительським досвідом.

Заплановано сесії з різних ділянок українознавства та ділянок адміністрації.

Програма конференції складається з шести сесій з кількома доповідями в кожній сесії.

На сесіях будуть представлені такі теми:

Перша сесія присвячена Тисячоліттю Християнства в Україні, а інші будуть присвячені адміністрації

Українознавчих шкіл та підготові українського вчителя; навчання та проблематика в молодших класах (1-4); викладання географії, історії та культури; навчання української мови та викладання літератури в старших класах.

У суботу, 27-го червня, відбудеться вечір-бенкет о 7:45 вечора. За інформаційними та програмними слід звертатися до Шкільної ради на тел.: (212) 477-1200, а в Рочестері можна звертатися до д-ра Романа Трача тел.: (716) 381-8006, або директора школи П. Лейшина (716) 342-3874.

Шкільна Рада надіється, що на Конференцію, як частину навчальної системи, прибудуть численні українські вчителі.

Участь українського громадянства в нарадах конференції вельми бажана.

Зустріч з М. Едвардсом і Т. Д'Авіньйон — імпреза, що її ніколи не забудеться

Майкел Едвардс і Таня Д'Авіньйон

Ньюарк. Н. Дж. (Л. Колесник) — Абсолютним показником, які це атрибути українських імпрез привагають увагу молодих людей, була Зустріч українського громадянства з Майкелом Едвардсом — американським журналістом, співредактором журналу „Нешенел Джорграфік” та автором статтей у цьому журналі п. з. „Україна” і „Чорнобиль”, перекладачем якого в їхній поліції по Україні була Таня Д'Авіньйон. Зустріч ця, що її влаштував 86-ий Відділ СУА в Ньюарку, відбулась у п'ятницю, о 7:30 вечора, в залі місцевого Українського Народного Дому і привагала сюди не лиш масово всі прощарки української громади, але щобище заохопила зі собою широкого хвилю молоді, одним із речників якої був молодий студент, який, виходячи зі

(Закінчення на стор. 3)

ВИДАВНИЧІ СПРАВИ, СОЮЗІВКА І ГАРВАРДСЬКИЙ ПРОЄКТ БУЛИ ТЕМОЮ НАРАД ГУ УНС

Члени Головного Уряду УНСоюзу на Союзівці в часі Річних нарад.

Союзівка. — В середу, 10-го червня 1987 року, передполуднева сесія Річних нарад Головного Уряду Українського Народного Союзу була всебічно посвячена звітності про справи Союзівки, щоденника „Свободи” і „Українського Тижневика”. Нарадами проводив головний передсідник д-р І. Фліс і як першим покликав до короткого слова головного радного, колишнього доволіного управителя Союзівки, а теперішнього консультанта оселі — В. Кваса. Володимир Квас поінформовав присутніх про розбудову Союзівки, приміщення для сеньйорів, про перебудову і уліпшення під зарядом двох співуправителів — Володимира Гайдара і Дорка Сенчишина.

Відтак забрав слово Д. Сенчишин, розповідаючи про праці на Союзівці як про своє відношення до неї, бо він працював від молодого хлопця тут, у літні місяці, впродовж восьми років. В. Гайдар не мав можливості з'ясувати свого становища тому, що мусів у службових справах вийти із Союзівки. Присутні зацікавлено слухали звітування і ставили Д. Сенчишину ряд питань відносно літнього сезону цього року, який невдовзі розпочнеться, перебудов, бачення та охолодження. На всі питання він вичерпно дав відповіді.

Головний редактор „Свободи” Зенон Снлик дав доповідню до свого письмового звіту, зокрема зупинившись на видавничій діяльності. В найближчому часі в центрі уваги є Альманах „Свободи” на 1988

рік, темою якого є в першу чергу 1000-річчя Хрищення України, також 70-річчя Державності, а передусім — 95-річчя існування щоденника „Свободи”. Ред. З. Снлик теж поінформовав про плани видання двома мовами — українською і англійською — історії Українського Народного Союзу, століття якого припадає на 1994 рік. Присутні довідалися також, що вже виготовлено професійною склюю індекс „Свободи” за перших десять років існування часопису, а за наступних десятиріччя є на виконенні.

Після звітування ред. З. Снлика, короткий додатковий звіт до письмового склала Рома Галдзевич, головний редактор „Українського Тижневика”.

Розвинулася загальна дискусія на теми видавничих справ, в якій порушено ряд актуальних проблем.

Усі без винятку члени Головного Уряду висловилися дуже позитивно про „Свободу” і „Український Тижневик” та про зацікавлення громади друкованим словом, що його видає УНСоюз. У дискусії піднесено також важливість продовжувати безперервно видавання щоденника „Свободи”, який тепер, із за русифікації української преси в Україні має ще більше значення, як мав досі. Це особливо слід підкреслити в грядущому році — у 95-річчя його появи.

В дискусії порушено справу постійного припинення доставки поштою „Свободи”, що є великою журбою для читачів щоденника. Звернено увагу на те, що саме перед трьома тижнями Верховний Суд вирішив, що т.зв. дискримінація може торкатися не лише чорних, але також інших національностей чи етніч-

них груп — горожан ЗСА. Тому треба тепер конче, щоб читачі „Свободи” якнайбільше вислали листів до Поштового уряду у випадку припинення доставки „Свободи”, ажыавачи при тому твердження, що у тому невідрадному явищі бачать наявний доказ дискримінації.

При нагоді дискусії над виданнями справами порушено також можливість зміни статуту УНС у тому напрямі, щоб всі члени УНС отримували „Свободу” і „Український Тижневик”. Також порушено кончеюність поширення серед українського населення видань УНСоюзу і щоб наші члени старалися здобути більше передплатників союзової преси.

Після полуденка першим забрав голос професор Гарвардського університету д-р Омелян Прицак, який дав інформації про Гарвардський проєкт у 1000-річчя Хрищення і висловив свою подяку Українському Народному Союзу за матеріальну і моральну підтримку, а зокрема редакції „Свободи” за популяризацію Проєкту. З черги коротко говорив голова Крайового Комітету Гарвардського Проєкту д-р Степан Ворон. Враз із проф. О. Прицаком і д-ром С. Ворохом прибули на Союзівку також члени Комітету Богдан Робах з дружиною, інж. Дам'ян Кордуба і інж. Іван Хамуляк.

У вечірніх годинах третього дня наради Головного Уряду УНС різні комісії відбули окремі засідання. Ці комісії були покликані до життя в понеділок, 8-го червня ц.р.

Закінчилися наради у Венеції

Венеція. — У середу, 10-го червня, тут на нараді лідерів сімох індустріальних держав була підписана спільна економічна декларація. Більшість оглядачів назвали цей документ, як і прийнятий напередодні політичний меморандум, „формальністю, яка ні до чого не зобов'язує”.

В розмовах між собою учасники зустрічі критикували економічну політику Японії і Західної Німеччини. Японію — за надто велике перевищення експорту над імпортом, а Західню Німеччину — за недостатнє розширення внутрішнього ринку. Критичні зауваження на адресу З'єднаних Штатів стосувалися в основному величезного бюджетного дефіциту, а також нездатності використати зниження курсу американського долара для зменшення дефіциту у внутрішній торгівлі.

У підсумковій декларації, однак, ні одна сторона не була згадана конкретно. Японія і Західна Німеччина були просто названі „країнами з підвищеним плюсом торговельним бальansom”.

Учасники наради висловили стурбованість з приводу заборогованості країн „третього світу”, яка досі сугнула астрономічної суми — трильйон доларів. В окремій декларації висловлено підтримку широкої міжнародної кампанії у боротьбі з АІДС, а також продовження боротьби з наркомафією і контрабандою нар-

котиків. На закінчення декларації говориться: „Ми погодилися провести чергову зустріч наступного року і прийняти запрошення прем'єр-міністра Канади”.

Неофіційно деякі учасники зустрічі висловили розчарування явною невідповідністю між витратами і організаційними зусиллями з однієї сторони і більш ніж скромними результатами — з другої. Президент Франції Франсуа Мitterан назвав зустріч на вищому рівні „спектаклем” і запропонував проводити в майбутньому ділові наради „в робочому порядку”.

„Щось явно не клеїться”, — підтримав Mitterан член канадської делегації. — Ми витратили 2 мільйони доларів на день заради кількох групових фотографій і підсумкового документу, який нічого не значить”.

Однак президент Роналд Реген дотримався іншої думки: нараду лідерів економічно розвинувих країн він назвав „успішною”.

Відповідаючи на запитання журналіста, чи досягнули З'єднані Штати більших результатів на попередніх зустрічах, Президент сказав: „Мені здається — я думаю, ви не образитесь — подібні зустрічі були значно успішнішими, ніж про це писалося в газетах”.

У п'ятницю президент Р. Реген вилетів з Венеції. Перелік повернення у ЗСА він відвідає Західний Берлін і Бонн.

І. Ратушинську позбавили советського громадянства

Лондон. — Газета „Сандей Телеграф” повідомила, що поетеса Ірина Ратушинська і її чоловік Ігор Герасченко позбавлені советського громадянства за „наклепи” на державу.

„Акція Кремля свідчить про те, яка справжня ціна запереченням про демократизацію і „гласність”, — сказано в повідомленні Кестон коледжу, який займається справами прав людини в комуністичних країнах.

33-річна поетеса І. Ратушинська лише в минулому році була звільнена з концтабору, де пробула чотири роки за свої вірші, які советська влада вважала ворожими. Її і її чоловікові Ігореві Герасченко дозволили вийти за кордон для лікування. В багатьох інтерв'ю на Заході, зауважує газета, Ратушинська дала позитивну характеристику советському лідеру М. Горбачову.

Верховна Рада СССР, яка позбавила Ратушинську і Герасченка советського громадянства, виходила, як вважають, з недавніх інтерв'ю Ратушинської про становище в'язнів у концтаборах СССР і інтерв'ю

Герасченка, в якому він заявляв, що в наслідок чорнобильської катастрофи загинуло не менш як 15,000 осіб. Поетеса неодноразово говорила про жалючі умови, в яких перебувають в'язні в советських концтаборах, а її чоловік називав діїсну кількість жертв катастрофи, що різко розходиться з тими цифрами, які подають советські засоби масової інформації.

Покликуючись на людей, знайомих з Ратушинською, „Сандей Телеграф” пише, що за останні тижні советські власті кілька разів давали зрозуміти поетесі і її чоловікові, що було б добре, якби вони підписали якийсь чинном своєю лояльності режимові. Оскільки вони не реагували на ці натяки, Верховна Рада вирішила позбавити їх громадянства.

Батько І. Герасченка, науковий працівник, як пише газета, не зміг вплинути на сина і невістку. Шодо батьків Ратушинської, правових комуністів, які живуть в Одесі, то вони відмовилися від своїх дочок кілька років тому, коли Ірину посудили в антисовєтській діяльності.

Лариса Магун-Гурин виступить на Союзівці

Союзівка. — Співачка сопрано Лариса Магун-Гурин співатиме тут, у неділю, 21-го червня, на святкуванні Дня Батька. Лариса Магун-Гурин народилася в Нью Йорку, закінчила українську парадіальну школу Св. Юра, ходила до відомої Ньюйоркської середньої школи сценічного мистецтва (Performing Arts High School). Не покидаючи улюбленої студії української і класичної світової музики, Лариса в той сам час студіювала фармацевтику і одержала ступінь у цій ділянці від університету св. Іоана (John's). Вона тепер є ліцензованою фармацевткою.

Лариса Магун-Гурин.

Лариса Магун-Гурин бере активну участь в українському музичному житті нашої громади, як і американської. Її учителями були Мадам Джулія Дробнер, Джоун Домеман і Мартин Ліс. Лариса співала в Оперній компанії Верді, виступала у відомій Кент школі в Коннектикуті, у катедрі св. Патрика в Нью Йорку, в часі

урочистостей, пов'язаних з приїздом до Нью Йорку Папи Івана Павла II, а також брала участь у Різдвяних концертах. Лариса виступає часто у концертах у Америці і Канаді та в інших країнах.

У СВІТІ

ПРЕСОВЕ АГЕНТСТВО Ройтерс повідомило, що з розпорядження Ради Міністрів СССР буде ліквідовано науково-дослідний інститут економіки будівництва. Причиною ліквідації є його погана робота. Науково-дослідний інститут повинен бути ліквідований до 1-го серпня. Будуть звільнені всі працівники — від директора до прибираньців, понад тисячу осіб. В січні минулого року інститут відвідав заступник Ради Міністрів Юрій Баталін і вказав на недоліки в праці, однак від того часу ніяких поліпшень не відбулося.

У БРАТИСЛАВІ відбувається судовий процес над десятками партійних і урядових чинників Чехо-Словаччини. Суд готувався два роки, були опитані 800 свідків, справа займає 34,000 сторінок. Чинники, що перебувають на лаві підсудних, веселилися за державний рахунок з жінками легкої поведінки, проводили дії праці на курортах, діставали дорогі „подарунки” від підлеглих. Серед 12-ох обвинувачених є якийсь Станіслав Бобінскі, який влаштував „відпочинок” для високопоставлених начальників, у числі яких був і міністер закордонних справ Богуслав Хіеупек. С. Бобінскі назвав у суді кількох тих, які заважали за державний рахунок: це — заступник міністра Владимир Янча, міністер Ладіслав Луговий, член Політбюро ЦК компартії Єлена Ливайова та інші.

Гантер готується до мистецьких виставок

Гантер, Н. Й. (І.К.). — Як щороку, Гантер у Кетскільських горах, що нагадують Гудульшину, виступить у двох літніх місяцях з низкою мистецьких імпрез, з яких найважливішими для творчої культури є індивідуальні виставки і збірні виставка образотворчих мистецтв. У цьому році першою такою виставкою образів буде показ кругло 25-ти нових образів — самі олії — кольориста-романтика Ярослава Вижицького в його власній галерії на протилежній оселі „Ксенія”, популярно званої „Кобзарівкою”. Відкриття виставки Я. Вижицького, яка цим разом стоїтиме під знаком різнобарвних троянд, відбудеться 28-го червня ц.р. о 3-й по полудні.

Вже від років найбільшою мистецькою атракцією є виставка образів ЕКА, Едварда Козака, і його синів Яреми і Юрія у закладній оселі „Ксенія”, при чому ця мистецька імпреза збігається з офіційним відкриттям сезону на „Кобзарівці”. Цього літа відкриття сезону й виставки відбудеться в суботу, 4-го липня, що є державним святом — Днем Незалежності.

Едвард Козак, як відомо, не тільки малює, але й письменник-фейлетоніст, редактор-журналіст, сатирик (він же Гриць Зозуля) — унікальна постать в історії української культури. Все ж він дбайливо підготується до своєї щорічної виставки у Гантері, дарма що в міжчасі мав теж виставки деінде, востаннє — у Факс Чейзі, недалеко Філадельфії. Можна сподіватися, що Козак залишиться вірним своїй звичній тематичній — гуцульській і стрілецькій, але він додає в останніх роках до своїх олійних образів мозаїку.

Ярема Козак має широкий діапазон тематики — від реалістичних чи імпресіоністичних краєвидів до

абстрактів. Третій Козак — Юрій Ярема — це тепер, мабуть, найвидатніший український неовізіантський, цілісний могутній образ якого „Хрищення України” пишасться в галерії Мистецької Фундації подружжя Шафранків у Торонто.

Відкриття виставки трьох Козаків сезону „Кобзарівки” відбувається завжди з багатою програмою, в якій беруть участь Уляна Любович — Старосольська (веде програму), ред. Іван Кедарин, театральний актор Стефан Крижанівський та інші „несподіванки”. Найцікавішою точкою на самому кінці програми є виступ Едварда Козака з монологом Гриця Зозулі чи показом імпровізованого рисунка карикатур.

У липні-серпні у горішній залі готелю „Ксенія” тради-

(Закінчення на стор. 3)

АВТОБУСОВА ПРОГУЛКА НА ВІДКРИТТЯ ПАМ'ЯТНИКА ПАТРІАРХОВІ ІОСИФОВІ

Українське Патріархальне Товариство в Нью Йорку організує автобусову прогулку на відкриття пам'ятника св.п. Патріарху Іосифові в неділю, 21-го червня ц.р., на Союзівку. Квитки на автобус можна набути в Науковому Товаристві ім. Шевченка при 63 Четверта Авеню у Миколи Галіва, або замовити телефоном — (212) 254-5239; у Ярослава Пастушенка — (212) 673-0457; у Ярослава Кліма — (718) 726-0654.

Ціна автобуса — 15 дол. Автобус від'їде на Союзівку о год. 7:30 ранку в названу неділю, з-під Українського Народного Дому при 140-142 Друга Авеню. Поверот із Кергонскої буде коло години 7-ої вечора.

Брак дисципліни і неохота до військової служби в СССР

Москва. — В одному із чисел „Правди” в останніх днях появилася цікава стаття з цитатами із листів читачів, яка вказує на те, що тепер в советській армії відчувається поважний брак дисципліни, мале знання військового діла і поганий здоровий стан. Стаття у „Правді” інформувала також, що партійні діячі стараються різними способами звільнити своїх синів від військової служби, яка ніяк не привагає молоді. „Правда” подала, що молоді рекрути, розпочинаючи службу, мають дуже погані обставини, мусять спати на дошках і наплечниками під голову, а бараки рекрутів часом так переповнені, що доводиться вночі обертатися лише на спільний накат, — як пише один із молодих рекрутів до газети. Другий лист, заштовпаний у закладній статті, якою критику-

ються обставини в армії, звертає увагу на те, що 12 відсотків військових рекрутів мусять річно вписуватися з війською через їхній поганий здоровий стан. В іншому випадку „Правда” надішле листа горожанина Туркменської республіки, який втратив в Афганістані двох синів. Несчастливий батько пише, що він довівся, що за ціну 1.000 до 2.000 рублів він міг би був звільнити синів від військової служби, так як це зробили багато впливових осіб з його земляків.

Усі ці заваги про стан військової служби — це ще один вияв „гласності”. „Правда” закінчує їх коментарем, що вираховані нею недотримання є завеликі, щоб можна на них заплюстити очі, і що в армії і в морській піхоті мусять прийти зміни на краще.

СВОБОДА SVOBODA

FOUNDED 1983

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6864) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302. Tel.: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00. UNA members 1 year — \$15.00. Change of address — \$1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не несуть відповідальності за зміст. Редакція не несе відповідальності за зміст наданих матеріалів. Незадоволені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допущивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

P.O. Box 346

Jersey City, N.J. 07303

Кінець шкільного року — шкільні ферії

Кінець травня і місяць червень — це закінчення науки в усіх школах від народної (вселядної) і середньої до високого шкільництва включно, без уваги на тип і рівень шкільного закладу. Коли в Європі роздача свідоцтв у середніх школах відбувалася (і далі відбувається) скромно у шкільному будинку в присутності, звичайно, тільки господаря класу й інколи директора, чи при іспиті зрілості також інспектора, то в Америці „градуація“ сполучена з традиційною уже парадною. Для юнаків і дівчат, які вступають до середньої школи, однакова, як для випускників з коледжів і університетів — це межові стовпи на життєвому шляху і вони згадують собі ті події на все життя. І тому у батьки та найближчі члени родини бувають на таких „градуаціях“, маніфестуючи свою найглибшу відданість своїм дітям, які свідомі, що людина без освіти є неповною людиною. У останніх роках помітний зворот до покращання традиції святкового переведення „градуації“: це видно по парадних одягах і по настроєві на таких шкільних святкуваннях.

Українська діаспора й українська молодь розпиралась по всій Америці. Мова, очевидно, про народне (вселядне) і середнє шкільництво, бо ні одного українського коледжу чи університету немає. Із Звіту голови Шкільної Ради Євгена Федоренка на Загальних зборах Шкільної Ради 28-го — 29-го червня 1986 року („Рідна Школа“ за лютий 1987) та з інформації, яку Є. Федоренко подав на відвідинях в УНСоюзі 22-го квітня 1987 („Рідна Школа“ за травень 1987), у системі Шкільної Ради згуртовані 30 шкіл і курсів і понад 300 учителів. Число учнів у 1985-86 і роках було 1,947, при чому 1,030 дівчат і 917 хлопців. Ця статистика не охоплює повнокласової середньої школи при церкві св. Юра, ані православних приватних шкіл, ані повної середньої школи у Факс Чейзі біля Філадельфії. У журналі Шкільної Ради „Рідна Школа“, що її головним редактором є Євген Федоренко, появились світліни деяких „градуацій“: як, наприклад, градуація абітурієнтів шкіл українознавства метрополії Нью Йорку („Рідна Школа“ за лютий 1987). Ясна річ: закінчення шкільного року актуалізує широчену проблему шкільництва. Вона болочна не тільки для нас, де головним аспектом є освіта і виховання української молоді, що найтісніше пов'язане з відношенням батьків до дітей та цілою родиною атмосферою. Розсіяння українських людей на величезному просторі між двома океанами є більшою перешкодою для створення густішої, як тепер, мережі українських шкіл, аніж фонди і проблема вчительського персоналу. Проблема шкільництва є актуальною і болочою також для Америки: система її шкільництва вимагає радикальної реформи. Всі знають, що приватні школи кращі рівнем науки, атмосферою і дисципліною від шкіл публічних. Загально теж відомо, що на кругло 1,000 коледжів й університетів в ЗСА є тільки 10 університетів із так званої Ліги слоневої кости („Айві Ліг“) та що багато американських коледжів стоїть куди нижче своїм рівнем, аніж класичні гімназії в Європі. Загально теж відомо, що в американських публічних школах кладуть вагу тільки на знання, а не на виховання, а знання абітурієнтів середніх шкіл таке низьке, що багато з них не вміє вивести аплікації на працю, а більшість із них не знає, де лежить Франція чи Німеччина.

Це тема на безконечні студії і великі книжкові твори. Тепер, коли настала вже спека, коли швидким темпом закінчуються градуації, актуальним гаслом є: діти і молодь до таборів! Всі три наші організації молоді — Пласт, СУМ і ОДУМ — мають свої літні оселі, всі в Кетсильських горах. Вони влаштовують курси українознавства, які відбуваються також в Українському Науковому Інституті Гарвардського Університету, в Українському Вільному Університеті у Мюнхені та в Католицькому Університеті в Римі. Таким чином приємне дозвілля лучиться з корисним придбанням знання про українську мову, історію, про українську культуру.

Людський організм вимагає відпочинку. Літо є порою року в першу чергу на відпочинок шкільної дітвори та молоді із народних, середніх і високих шкіл. Відпочивайте діти і поруч із відпочинком користайтеся із курсів, які не будуть вам тягарем, а також розвагою. І вертайтеся осінню до дому, бо час летить із суперсонічною швидкістю і ось настане осінь, а з нею нове гасло: Діти до школи!

Не забуває про ці справи також лінгвіст Олег Труба-чов, який написав на цю тему статтю у московській „Правді“, в якій обговорює такі справи, які могли б бути поміщені тільки в русофільському шовіністичному „саміздаті“. Він твердить, що „етніки“ живуть краще як росіяни, та що народи національних республік зневажали російський народ. Подібно, як Юрій Бромлі, він критикує Українську і Білоруську республіки за їхні недоліки в управлінні республіками. Нападає на українських і білоруських вчених за те, що вони висловлюють свої претензії до Києва і до історії київської Русі від IX-XII сторіччя, як колишні слов'янські народи. Ці автори вважають, що це до певної міри є знехтування ролі Росії в історії Східної Європи.

Треба також звернути увагу на те, що московська „Правда“ атакує рівність мов в українській, білоруській і інших республіках СРСР, відкидаючи з погордою ідею, що російська мова може бути своєю важливістю рівнозначна з іншими мовами. В одній статті, яка появилась в московській „Правді“, автор накидається на казахів за їхню постанову в справі навчання їх

Володимир Я-я

РЕФОРМИ І „ГЛАСНІСТЬ“ В НАЦІОНАЛЬНИХ РЕСПУБЛІКАХ СРСР

мози в школах їхньої республіки. Ці, які починають в пресі атакувати народи національних республік СРСР, покликаються на „гласність“, в безвідповідальний спосіб висловлюючи свої шовіністичні погляди на справи, які відносяться до проблем існуючих у національних республіках.

На підставі статей, які появились в московській „Правді“, треба ствердити, що „гласність“ є дозволом тільки для авторів певної групи людей, які обороняють інтереси совєтської імперії, яка знайшла в кризовому положенні на всіх відтинках життя. Однак представники народів національних республік не можуть похитатись на „гласність“, щоб представити свої кривди, що їх докочували росіяни. Для них Горбачова „гласність“ виглядає так, як дорога одного напрямку, що виходить в користь національних інте-

ресів тільки росіян.

У деяких статтях, які появляются в совєтській пресі, ясно сказано відносно шкільництва у вищих навчальних інститутах. У них говориться про те, що ліквідується всякі спеціальні навчальні програми в неросійських республіках, як теж стримується всякі привілеї для письменників і інших культурних працівників в національних республіках. Треба підкреслити, що цій новій національній політиці стало товаришило одночасно офіційне ствердження, що інтернаціоналізм і прихильність до суспільства між народами Совєтського Союзу мають велике значення в системі соціалізму.

Треба ствердити, що тоді, коли московська „Правда“ поміщує гострі статті проти народів національних республік, то в тому самому часі М. Горбачов каже, що в міжнаціона-

льній і стосунках треба бути спеціально уважним, делікатним і розсудливим. Ці слова виходять з-під пера „гласності“ були тільки російським замисленням очей, чи може вони відзеркалюють незгідність в Політбюро на відтинку національної політики. Без сумніву ніяк на ці питання тяжко відповісти тому, що ми не знаємо, який напрям візьме цей „демократизуючий“ рух, а також ми не знаємо, які наслідки принесє нова національна політика для народів національних республік, та і для російської імперії.

На підставі статей, що появились в совєтській пресі можна сказати, що сили, які працюють над національною проблемою у СРСР, приготували якусь акцію проти неросійських республік. Ці сили, які формують цю національну політику є певні в тому, що таке примирливе ставлення до російського шовінізму викличе глибоке незадоволення в Ташкенті, в Києві та інших столицях національних республік, і може привести до сильного протипу, наслідки якого будуть мати великий вплив у житті національних республік.

ЗСА, як і у Великобританії та інших західно-європейських країнах.

Автор повищої праці стверджує, що „число жидів — агентів Гестапо було так велике, що їх дії почали займати не лише жидівську дільницю Варшави, але цілу генеральну губернію“. Не забув автор згадати про Юденрат і жидівських „капо“ в калатах.

21-го березня 1943 року виконано вирок смерті на кількох жидівських поліцаїв, а саме: Володоського, Вейтраву, Мангеля і Лілію Радзівильську. Ше перешли, бо в серпні 1941 року, розстріляно трьох агентів „Дві Факульті“. Блюма, Цемановича і Малевського, а короткі потім одинадцять чергових агентів.

Польське підпілля викрило діяльність гітлерівських агентур серед жидівського населення ще перед вереснем 1939 року. Про діяльність гестапівських жидівських агентів, польське підпілля репортувало до свого лондонського уряду. На тому місці автор вираховує ряд осіб, які на терені Польщі працювали в користь Гестапо. Йі яких за злочин проти держави — підпілля розстрілювало.

Автор згадує про працю учителя Абрама Кавецького, який під час окупації діяв у Лодзі. Блястюко, Лявкович, Варшави, організували там сітку гітлерівської розвідки. Всюди він мав своїх співробітників. Його діяльність і його сітки розвивалися на двох, стисло відокремлених етапах: перед і після нападу Гітлера на СРСР. Коли німці зайняли

(Закінчення на стор. 4-й)

Роман С. Голіат

ПОЛЯКИ ПРО ВІЗЕНТАЛЯ

Wacław Szafranski. W sieci Szymona Wiesenthala. Wydawnictwo Ministerstwa Obrony Narodowej. Warszawa 1972. 211-сторін.

участь поляків у тій акції. Коли Візенталь перелічує у своїй книжці національну приналежність в'язнів у концетраційних таборах, то він пам'ятає про данців, норвежців, бельгійців і голландців, яких був незначний відсоток, але ні одним словом не згадує про поляків. Поляків він згадує там, де мова про вислугування гітлерівських катів, допомагаючи їм в екстермінації жидів, або приймаючи пасивності й обаяності.

Сімон Візенталь народжений 31-го грудня 1908 року в Бучачі. За професією він інженер-архітект. Його батько загинув на фронті в 1915 році як австрійський воєн, а його мати померла в Белзі, під час Другої світової війни. Візенталь розпочав навчання у Відні. В 1917 році він разом з матір'ю і братом повернувся до Бучача і там він закінчив гімназію. До 1939 року він студіював у Вищій Технічній Школі в Празі й у Львові, працюючи одночасно як архітект у будівельних фірмах. Після вибуху війни в 1939 році, він працював як технік у фабриці матраців у Львові, втік в Одесі, під час німецько-совєтської війни в 1941 році він мешкав у Львові. У своїх спогадах Візенталь пише, що 7-го липня 1941 року на подвір'ю тюрми Бригдок згромаджено коло 40-жидівських адвокатів, лікарів, вчителів і інженерів. Між ними був й Візенталь, якого перед гестапівською масацією охорони робітників, на прізвисько Боднар, Носив він цивільне убрання з опаскою українського поліцаїв. Завдяки місцевим полякам Візенталь скривався разом зі своєю дружиною до 1944 року. В тому році Гестапо його арештувало й заслало до концтабору в Бухенвальді, а описав до Магдаль-зену.

Після Другої світової війни Візенталь очолив Жидівський центр документації, спершу в Лінці 1947-1961 роках і в тому часі не бюро збрало листу коло 100,000 листів, або менших востіх злочинців. Відтак осідок документації перенісся до Відня, де розмістився в заштимо будинку при Рудольфштрассе 7 (І. Бешір) на третьому поверсі. Картотека центру документації постійно є доповнювана, і вона є багатим джерелом відомостей з ділянки персональної, політичної, ідейної, матеріальної і моральної ситуації письменників, артистів і інтелектуалів у комуністичних країнах. Наклепи на Польщу за уявний „антисемітизм“, який випродкував віденський центр, підняв на ширшу скалю Бнай Брит (за словами Шафранського — це ма-сонська організація) так в

га, публіциста, мистця-малює, громадського діяча тощо. При чому, дивився на життя завжди критично й бачив у ньому: „божеське, добре, людське“, а також „диявольське й пекельне“. Тому, як твердить Костюк: Поет був постійно і тривожно задивлений у сучасне і майбутнє своїх батьківщини свого народу. Відданий йому до кінця. Сповнений віри в неспорність і вічність буття свого народу. Нешадний до всіх поневольовачів і катів. Ворог усякої брехні, підступства, облуди. Ворог рабської психології і покорі. Ворог продавців і інших, кол і фарисеїв, зрадників, пересвертнів і доношків. І водночас — воззеличник відважних і сильних, чесних і незрадливих. Бентежних і гордих людей — носіїв української і вселюдської правди“ (стор. 293).

Не залишилися поза увагою автора й переклади творів Багрянного („Тигролови“, „Сад Гетсиманський“, „Чому я не хочу повертатися до СРСР?“), англійською, німецькою, французькою, голландською, італійською та еспанською мовами та багато позитивних рецензій на них. Зробив у цій статті Костюк і заклад української літературної громад в розсіянні, що мовляв, „За життя Івана Багрянного ми всі поспіль робили йому велику нічим не виправдану, кривду. Насамперед, ми не тільки не вміли дати відсіч усьй тій, як висловився він, „зливі мерзості“, що отруювала останні роки життя його, а навіть, деякими, може, й непродуктивними, а може, й свідомо, керуючись низьким почуттям заздрості, чи іншою людською слабкістю, негуючими заувагами на адресу його особи та його творів, підсилювали та підпиряли ту „зливу мерзості“ (стор. 285). Це звинувачення звучить дещо засильно, проте зараз воно вже належить до історії. Парафразуючи слова Г. Костюка, хочемо сказати ширше, що смерть Багрянного насправді вбила „дрібноту“ в тих критиків, що його не дошлювали, вона прояснила серце: внесла поважність, відповідальність та об'єктивність у їхні ставлення і оцінку його місця й значення в нашому культурному й суспільно-політичному житті.

Стаття наскрізь вдумлива і збагачена явищем аналізу й синтезу, що відбивається одночасно. А тим часом читач залишається під сильним враженням трагізмом прожитих слів Багрянного про ті „рештки загубленого, конфіскованого та знищеного“.

З підкресленою симпатією Михайлов Г. Костюк до

Т. 3.

Поклін Тарасові Шевченкові і Скитії

Осередок Праці НТШ і Вашингтонська група УВАН спільно відсвяткували у неділю, 12-го квітня, ц.р., у домі св. Софії Шевченківські дні вшанування конференції, що відбулася в рамках традиційної співпраці УВАН і НТШ, які щорічно урядують спільно Шевченківські святкування.

Знаменними на цій конференції були і доповіді проф. П. Одарченка на тему „Тарас Шевченко і Київ-Кухаренко“, та д-ра О. Дражницького під заголовком „Тарас Шевченко і Борис Мозолівський про скитські могили“.

Проф. П. Одарченко згадав, що цього року минає 125 років із дня смерті Якова Кухаренка, казакського отамана Чорноморського козацького війська.

Яків Кухаренко народився 1799 року в Єйську на Кубанщині в родині запорозького полковника. Він навчався в Катеринодарській військової гімназії, служив у війську від 1823 року аж до самої смерті.

Кухаренко написав у 1835 році „Історичні записки о Войске Чорноморском“, з 1836 — драматичний твір „Чорноморський побут на Кубані між 1794 і 1796 роками“. М. Старицький переробив цю п'єсу на оперу „Чорноморці“, до якої музику написав М. Лисенко. Кухаренко написав поему „Харко, запорозький кошовий“, а також прозові твори „Плостуни“, „Вівці й чабани в Чорномор'ї“ та оповідання „Вороний кінь“. 1861 року виконував обов'язки наказного отамана Чорноморського війська, у 1862 році понав у полон абаздехів та помер в абаздехському аулі.

Кухаренко був доброю, широко людиною та великим приятелем Шевченка. Хоча він був на 15 років старший від Шевченка, між ними були дружні взаємини, які жисриво відбиваються в їхньому листуванні. З цього листування знаємо, що в Петербурзі створився з української молоді „кіш“ на чолі з кошовим Кухаренком та участю „курного отамана“ Шевченка.

Після арешту й заслання Шевченка його листування з Кухаренком перервалося на довгі роки, бо ані Кухаренко не знав, куди понав Шевченко, ані Шевченко не знав нового місця побуту Кухаренка. Іхня переписка відновилася швидко недовго перед звільненням Шевченка. Після звільнення Шевченко планував відвідати Кухаренка, але цього йому чомусь не вдалося зrealizувати до останніх днів його життя.

Чергову доповідь на тему „Тарас Шевченко і Борис Мозолівський про скитські могили“ виголосив Олександр Дражницький. У „Кобзарі“ слово „могила“ згадується понад 80

разів. Козацькі могили в традиції доби Шевченка — це могили старовинних лицарів-скитів і їхніх нащадків — запорозьких козаків. Козак у санскритській мові, що була мовою скитів, означало воїн, лицар. Про новіші, козацькі могили Шевченко писав: „Од козацтва, од гетьманства“.

Високі могили — Більш нічого не старіє, Та й ті розривають...

У тому часі почалися грабіжницькі руйнування скитських могил в пошукуванні золотих скарбів для Ермітажу. Шевченко, при нагоді безпосередніх оглядів розкопок біля Березани (1843 р.) дав вислів своєму обуренню у поемі „Розрита могила“.

Начемеро розкопана, Розрита могила... Чого вони там шукали?

В XIX і XX століттях дуже рідко згадується імена українських археологів при розкопках могил. Але після Другої світової війни появилось їх кілька, між ними найвизначніший Борис Мозолівський, якому пощастило знайти біля 20,000 золотих мистецьких пам'яток у скитських могилах (майже всі, що були виставлені в Метрополітальному музеї в Нью Йорку — це знахідки Мозолівського). Найважливіша серед знахідок — це царська сектораль з Товстої могили, що нею захоплюється цілий світ.

Мозолівський став одержимий своєю працею. Цілими днями, а то й ночами він передиркував біля могили і деколи пальцями розгрівав ці святі скарби, як він їх називав. „Золоте місцецько скитських могил — це золоті книги нашої історії“ — казав він. Тільки скити, на його думку, з-поміж усіх народів з часів мандрівки, залишили доказ, що вони й тільки вони були володарями автохтонами України. „Не називаємо себе пасинками, а синами Скитії“, — кличе Б. Мозолівський.

Хоч російські історики вже від 200 років визначили фальшиву схему побуту скитів на Україні, бо тільки на 500 років (від VII до III ст. перед Христом) Мозолівський як археолог та історик людає на підставі статистичних даних вік скитських могил на Україні на 5,000 літ.

Але Мозолівський не лиш археолог, він теж і поет. В його розповіді про розкопки найважливіших скитських могил п. з. „Скитський степ“ (вид. „Наукова Думка“, 1983) включено біля 20 поем, що викликають незвичайне враження в читача.

Але Шевченко своїм „Кобзарем“ розбудив національну свідомість, так Мозолівський своїми розкопками дав початок нашої правди

(Закінчення на стор. 4)

Володимир Жила

ВІДДАВ СВОЄ ЗНАННЯ УКРАЇНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ

(до 85-річчя життя і 60-річчя літературної діяльності Григорія Костюка)

III.

Не меншою ґрунтовністю дослідження, чіткою логічною побудовою і послідовністю викладу відзначається стаття „Іван Багрянний“. База її дослідження широка й всебічна автором вивчена. Стаття складається з двох частин, написаних в різні роки (1946 і 1964). Уже в першій частині, що охоплює студентські роки поета, його заслання й частину періоду Другої світової війни. Костюк зобразив Багрянного як доброго майстра поетичного слова, що зумів в своїй творчості овіяти „романтичною героїзмом трудівника на землі“ й дати нашій літературі „Золотий бумеранг“, „Гуляй-Поле“ тощо. Це твори, в яких „вічність“ світобудова і наш жорстокий час словом поета пов'язані в гармонійну взаємозалежність“ (стор. 273). Багрянний відомий також як майстер прози. Він автор повістей „Тигролови“, „Морітурі“, „Розгрім“, романів „Сад Гетсиманський“, „Маруся Богуславка“, комедій „Генерал“, віршованого памфлету „Антон Біда“ й знаменитої брошури „Чому я не хочу повертатися до СРСР“ та інші. Для зручності аналізу Костюк поділив його творчість на чотири нерівномірні періоди (перший період від 1926 до 1932 року, тобто від початку його літературної праці до першого арешту; другий період від 1932 до 1940 року — період перебування в'язниць, чи концетраційних таборів; третій період від 1941 до 1945 року — доба Другої світової війни й окупації України німцями; Четвертий період від 1945 до 1963 року — повсюдна доба й еміграції). Життя, як пише наш автор, кожнораз ставило перед Багрянним низку проблем і труднощів і спонукувало по-новому підходити до їх розв'язання, до мистецького змалювання дійсності. Він приймав цей виклик в різних ролях: поета, прозаїка, драматур-

га, публіциста, мистця-малює, громадського діяча тощо. При чому, дивився на життя завжди критично й бачив у ньому: „божеське, добре, людське“, а також „диявольське й пекельне“. Тому, як твердить Костюк: Поет був постійно і тривожно задивлений у сучасне і майбутнє своїх батьківщини свого народу. Відданий йому до кінця. Сповнений віри в неспорність і вічність буття свого народу. Нешадний до всіх поневольовачів і катів. Ворог усякої брехні, підступства, облуди. Ворог рабської психології і покорі. Ворог продавців і інших, кол і фарисеїв, зрадників, пересвертнів і доношків. І водночас — воззеличник відважних і сильних, чесних і незрадливих. Бентежних і гордих людей — носіїв української і вселюдської правди“ (стор. 293).

Не залишилися поза увагою автора й переклади творів Багрянного („Тигролови“, „Сад Гетсиманський“, „Чому я не хочу повертатися до СРСР?“), англійською, німецькою, французькою, голландською, італійською та еспанською мовами та багато позитивних рецензій на них. Зробив у цій статті Костюк і заклад української літературної громад в розсіянні, що мовляв, „За життя Івана Багрянного ми всі поспіль робили йому велику нічим не виправдану, кривду. Насамперед, ми не тільки не вміли дати відсіч усьй тій, як висловився він, „зливі мерзості“, що отруювала останні роки життя його, а навіть, деякими, може, й непродуктивними, а може, й свідомо, керуючись низьким почуттям заздрості, чи іншою людською слабкістю, негуючими заувагами на адресу його особи та його творів, підсилювали та підпиряли ту „зливу мерзості“ (стор. 285). Це звинувачення звучить дещо засильно, проте зараз воно вже належить до історії. Парафразуючи слова Г. Костюка, хочемо сказати ширше, що смерть Багрянного насправді вбила „дрібноту“ в тих критиків, що його не дошлювали, вона прояснила серце: внесла поважність, відповідальність та об'єктивність у їхні ставлення і оцінку його місця й значення в нашому культурному й суспільно-політичному житті.

Стаття наскрізь вдумлива і збагачена явищем аналізу й синтезу, що відбивається одночасно. А тим часом читач залишається під сильним враженням трагізмом прожитих слів Багрянного про ті „рештки загубленого, конфіскованого та знищеного“.

З підкресленою симпатією Михайлов Г. Костюк до

Закінчення будв

КАНАДСЬКИЙ УРЯД повідомив про намір значно збільшити видатки на оборону, щоб „відновити репутацію своєї країни, яка завжди вважалася надійним партнером у західному суспільстві“. Виступаючи перед депутатами парламенту, міністер оборони Перрі Бітті заявив: „Якщо ми хочемо, щоб нашу точку зору поважали, а наша країна безпеки не була загрожена, ми повинні взяти на себе частину тягару відповідальності, яку несе увесь західний світ. Ми — гордий народ і повинні виконувати свої зобов'язання“. Згідно з новою програмою, розрахованою на 15 років, оборонний бюджет Канади буде щороку збільшуватися на 2 відсотки. В урядовому документі особливо підкреслюється намір Канади вносити значно більший вклад в оборону Західної Європи.

Зустріч...

(Закінчення зі стор. 1)
Раймера та колишньої пластунки Тані Д'Авіньйон відбули дві мандрівки по Україні. Вислід цих мандрівок — це дві статті з багатостороннім ілюстраційним матеріалом, що опубліковані в цьому номері журналу „Свобода“. Можна б запитати, що в тому незвичайного? Незвичайне саме те, що серед

повені неприхильних для нас інформацій, що масово поширюються навіть у вільному світі, матеріали Едвардса та його співробітників, головним чином Т. Д'Авіньйон — це ясний і переконливий безсторонній і з деяким теплом підліткової інформації. І за це ми нашим гостям вдячні. Коли ж мова про Таню Д'Авіньйон — це наша землячка, що виявилася не лише блискучим мистецтвознавцем-фотографом і знайомим перекладачем, але й людиною, в якій велика любов до країни своїх батьків, і це почування вона щиро передає своєму довідку.

Прозіри свої про мандрівку по Україні Таня Д'Авіньйон із питомою й скромністю окреслює авторськими. Вона висвітлювала їх і пояснювала їхній зміст, а в той же самий час супроводила їх українськими мелодійні пісні, що незвичайно гармонізували із цілістю. І перед глядачем пересувалися чорноброві землі України і їхні міста — Київ, Полтава, Харків, Одеса, Донецьк, Ялта, Мукачів, Олесь, Львів... із своєю старинною, середньовічною архітектурою. — Як його загально називають другим Відеєм. На екрані зарисовувалися фрагменти із зустрічей із українським народом — людьми старшого віку із персонажами зморшками обличчя, молодими людьми та й зовсім дітьми. Пересувалися перед публікою церкви, музеї та будівлі з їхньою переважною архітектурою, пишністю мозаїк і фресок, пам'ятників, що підносились гордо у небо України — поміж ними зворушлива і велична постать Тараса Шевченка. — виступавалися тополі, шалі безсмертні квітки каштанів і кушні та клумби в квітах, воскресали світанки та племінні заходи сонця, а в них виблискували хвилі рік України. Була в цих прозірах ностальгія українська мрежа і соняшникове тепло, але й було відзеркалення чогось недовогореного, припорошеного совєтською бюрократією, особливо на

цих світлинах, де свою тверду відпечать поклала „країна Рад“. Можна було завважити, що публіка слідувала зі зворушенням і хвилюванням, здавалось тоді, що ця молода жінка подарувала їй клатчик чогось дуже рідного.

М. Едвардс говорив тепло, приязно і з дотепом. Зразу, щоб пояснити свою мандрівку, він поінформував аудиторію, що вони зробили домовлення з совєтським пресовим агентством „Новості“ щодо всієї тури та місцевостей, що їх він запланував відвідати. Іздили вони в Україну двічі: перша частина подорожі відбулася у серпні — вересні 1986 року, коротко після трагедії в Чорнобилі; друга — в жовтні — листопаді. Однак і в першій і другій їхніх поїздках зайшли певні зміни, — сказав, посміхнувшись трохи іронічно, М. Едвардс. Якщо мова про об'єктивну інформацію від совєтських чинників, то її годі було сподіватись, та й від українського населення не багато могли вони довідатись. Звичайно, коли розмовляли з ними люди, то про побутові, щоденні справи, а коли й була мова про Чорнобиль, то серед зустрічних в Україні відчувалася якась однайна резигнація. Та властиво вони взагалі на що тему нерозуміли, після жакливого катастрофи в Чорнобилі їм не дозволено було туди їхати. Відтак, перейшовши на погідніші спогоди, М. Едвардс у дотепній формі переповів про зустрічі з українцями у ЗСА і Канаді. Із задивуванням побачив, що тут один одному — знайомі, ніби одна велика українська родина. Улегшило йому дуже поїздку, — ствердив журналіст це, що він здобув багато літератури писаної англійською мовою — чи це в Українському Науковому Інституті при Гарвардському Університеті чи від інших українських наукових установ в Америці чи Канаді. Ці всі матеріали він пильно простудіював і, пізніше, перебуваючи в Україні, навіть без знання української мови,

він міг збагнути легше ситуацію чи розгадати психіку тамошніх українців. І чим довше він перебував в Україні, тим більше його тягнуло її пізнати, — з теплом сказав М. Едвардс. Раз, під час мандрівки, він зазався комічно і трудна ситуація. Це було тоді, коли вони подорожували по Україні потягом. На їхню біду, до купе, підісвісив якийсь український дядько, не молодого вже віку, який на протязі їхньої... дев'ятьгодинної їзди розважав їх піснями. „А в нього баритон був доволі — гримкий і соціальний“, але ми витримали — закінчив з усмішкою свою розповідь М. Едвардс.

Зразу по цих двох точках програми ожила багата і цікава дискусія поміж присутніми на залі і Т. Д'Авіньйон та М. Едвардсом. Запити і відповіді здебільшого порушували національне питання, питання української культури, побуту та долі і недолі наших земляків під совєтською займанщиною.

Програму вечора словом подяки закрила Оля Гнатейко, голова 86-го Відділу.

Гантер...

(Закінчення зі стор. 1)
ційно експонуватиме свою кераміку Слава Герулак та скульптор плоскорізьб Зе-нон Голубець.

У своїй власній хатині, „на курячих лапах“, посеред квітників має круглий рік відкрити виставку своїх образів видатна артистка-маларка учениця Федора Кричевського, Людмила Морозова. Чарує тут око цілості образів „Полтавщина“, чудові портрети, мальовані вже давно, але в неї є окрема кімната та коридор, заповнені образами, мальованими тонкою олією тепер, настроєними, як і диктує напрям імпресіонізму. Артистка особливо пишається образами з Греції, з якою вона звана закохана.

Найбільшою колективною виставкою образів є щорічний показ картин у великій залі „Грайди“ біля Гантерської церкви. У цьому році зголосили свою

участь вже рівно 30 мистців і мисткинь. Виставка, при всій різноманітності стилів, напрямків, тематик, і техніки, відзначається завжди високим рівнем.

Цього року будуть там експонати і чотирьох видатних мистців, які вже оглядалися в поземних висотах: це Микола Бутвич, який черпав надхнення з української мітології; Яків Гіндовський, незрівняний графік, але й артист-малар, майстер-дереворізьб; Богдан Доманик, який виспівлював особливу в релігійній тематичі, і Микола Неділко — кольтрист прикметного тільки йому стилю.

Новиною цього рокового мистецького сезону в Гантері буде виставка в „Грайді“ пам'яток Українського Січового Стрілецьтва, яку „виписує“ Головна Управа ОБВУА з Ньюарку. Десятки великих індивідуальних портретів і збірних сцен з життя Легіону Усуєсів навіяють сучасне до нашого славетного минулого.

61-ий Відділ СВА у Виппані жертвує 1,000 дол. на Український Музей

25-го квітня ц.р. Управа 61-го Відділу у Виппані, Н. Дж., вручила чек на 1,000 дол. на діяльність Українського Музею. На знімку (зліва): Уляна Пацлавська, касир Відділу, Дарія Байко, представниця Українського Музею, і Тетяна Ракоча, голова Відділу.

Журнал...

(Закінчення зі стор. 1)
ла на вулиці і побачила потоки води, перемішаної з кров'ю білою речовиною. „Все навколо було білим“. Мене здивувала кількість міліції на вулицях. Раніше у Прип'яті їх ніколи стільки не було. Міліціонери були біля всіх важливих будинків, біля пошти, палацу культури. Все це нагадувало початок війни.

За словами Ковалевської, мешканців міста ніхто не попередив про небезпеку, що загрожувала, і вони займалися своїми звичайними справами. Одні йшли на пляж, інші їхали на дачі або на рибальку.

„Ми нічого не знали цілий день, — каже Ковалевська. — Ходили чути про пожежу, але про радіацію не було сказано ні слова“.

Очевидці евакуації, що почалася наступного дня, підтвердили, що не було ніякої паніки, коли люди сідали до автобусів.

Група прип'ятських робітників повідомила Шербак про своє звернення до місцевої влади. Робітники цікавилися, чому не була оголошена тривога. „Це не ваша справа. Рішення приймається у Москві“, — відповіли їм.

Шербак пише, що евакуація сіл і селищ навколо енергетичної станції почалася лише через вісім днів після катастрофи. За словами Шербак, в Москві значно швидше зреагували на створення критичної ситуації, ніж у Києві.

НЕ САМОВІДРОЧЕННЯ, А САМОВІДРОЧЕННЯ

У статті „Гідні подиву“ пера О. М. („Свобода“, ч. 109, 10 червня ц.р.) треба читати: „У час їхнього публічного виступу мусіло бути почуття самовдовolenня, що можуть бодрі задоволення передати своїми неперфектними, а то й дрібними руками вже навіть перлини світової музичної літератури тим, які хотіли їх слухати“. — Ред.

Д-р ЄВГЕН ОЛЕНКО

ануричний хвороби

приймає у Києві і виїжджає на виклики домі.

ДЕНТИСТ ОЛЬГА ОЛЕНКО

Профілактика хвороб і зубів. Лікування і протезування. Косметична стоматологія. Приймається тільки за попереднім домовленням.
Адреса у Мангеттені: 630 5th Ave., Room 1803 New York, N.Y. 10020
Адреса у Києві: 105-37 64th Avenue Forest Hills, N.Y. 11375 (718) 459-0111

ПОВІДОМЛЕННЯ

В суботу і неділю, 22-го і 23-го серпня 1987 р.

будується

в Гантері, Н. Й., в мотелі „Ксенія“

ЗУСТРІЧ ЧЛЕНІВ РОДИНИ ВОЛЯНСЬКИХ І СПОРІДНЕНИХ РОДІВ

Відкриття зустрічі в суботу, 22-го серпня, о год. 2-й по пол.

Зголошуватися слід на адресу:

Mrs. Olga Kobziar, Motel „Xenia“ Rt. 23A, Hunter, N.Y. 12442. Tel.: (518) 263-4389

КОМІТЕТ

Організація Оборони Лемківщини

Відділи:

Нью-Йорк, Пассейк, Елізабет, Йонкерс, Ньюарк і Джерсі Ситі

влаштовують

ФЕСТИН-ПІКНІК

в неділю, 21-го червня 1987 року,

поч. год. 12-та дня

в Українському Домі Культури

при Davidson Avenue в South Bound Brook, N.J.

(оселя української православної Церкви-Пам'ятника)

В програмі: МИСТЕЦЬКА ЧАСТИНА та ЗАБАВА при звуках оркестри

„ЖУРАВЛІ“

В разі дощу, пікнік відбудеться в приміщеннях

Українського Дому Культури

До участі запрошує

ІМПРЕЗОВИЙ КОМІТЕТ

„Гей юначе, не берися до Спортової Школи готовися!“

СПОРТОВА ШКОЛА

УСВТ „ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ“

Оселя УСВ „Верховина“ — Глен Спей, Н. Й.

Від: 28-го липня до 22-го серпня 1987 р. (4-ри тижні)

Діти у віці — 6-14 років зможуть.

Копання, грати, водні ігри, теніс і плавання

Факси та досвідчені тренери в опису

По інформації і запису на:

Ukrainian Slitch Sport School, 680 Sanford Ave., Newark, N.J. 07106

Спілка Української Молоді Америки

КАЛЕНДАРЕЦЬ ТАБОРУВАННЯ НА РІК 1987

КРАЙОВА УПРАВА СУМ

повідомляє, що цьогорічні суміські табори виховно-відпочинкового, виховно-практичного, суміят, спортивного і вишкільного характеру для всіх груп Юнацтва відбуватимуться під гаслом

„ВІЧНА СЛАВА БОРЦЯМ ЗА ВОЛЮ УКРАЇНИ“

ОСЕЛЯ СУМ в ЕЛЛЕНВІЛ, Н. Й.

1. Виховно-відпочинковий — від 5-го липня до 25-го липня для молодшого і старшого юнацтва

2. Виховно-практичний під шатрами для старшого юнацтва від 12-го липня до 25-го липня

3. Табір суміят — від 12-го липня до 25-го липня

4. Спортивний — від 28-го липня до 15-го серпня для старшого юнацтва

5. Вишкільний табір — від 18-го серпня до 4-го вересня для кандидатів на вояцькі і для кандидатів на виховників

ОСЕЛЯ СУМ в БАРАБУ, ВІСК.

1. Вишкільний табір — від 20-го червня до 4-го липня для кандидатів на вояцькі 1-го і 2-го ступеня і для кандидатів на виховників 1-го ступеня

2. Виховно-відпочинковий — від 4-го липня до 1-го серпня для старшого й молодшого юнацтва

3. Спортивний табір — від 1-го серпня до 15-го серпня для старшого юнацтва та дружинників

ОСЕЛЯ СУМ в ГАНТИНГДОН, ОГАЙО

1. Виховно-відпочинковий — від 5-го липня до 25-го липня для старшого й молодшого юнацтва

ОСЕЛЯ СУМ „ХОЛОДНИЙ ЯР“ у ФІЛЬМОР, Н. Й. (БОФ.)

1. Виховно-відпочинковий — від 1-го липня до 2-го серпня для старшого й молодшого юнацтва

ОСЕЛЯ СУМ „КІВ“ — ДІТРОЙТ

1. Виховно-відпочинковий — від 19-го липня до 2-го серпня для старшого й молодшого юнацтва

Крайова Пластова Старшина

Організаційна Комісія ЮМПЗ-87

сердечно запрошують Українське Громадянство на

ЮВІЛЕЙНЕ СВЯТКУВАННЯ 75-ЛІТТЯ ПЛАСТУ

яке відбудеться

в днях 8-23 серпня 1987 року в Канаді

Ювілейна Міжрайова Пластова Зустріч, господарем якої в КРАЙОВА ПЛАСТОВА СТАРШИНА в КАНАДІ відбудеться в трьох етапах:

етап I: таборування по окремих таборах

етап II: відвідання столиці Канади, Оттави

етап III: святкування на „Пластовій Січ“ біля Торонта

Четвер, 20-го серпня: теренові змаги, веселі ватри

П'ятниця, 21-го серпня: теренові змаги (продовження), зустріч з іншими молодечими організаціями і етнічними скаутами, спільна ватра з гостями

Субота, 22-го серпня: Зустріч з українським громадянством, оглядини експонатів, дефілада, показ перед громадянством, Святкова Ватра — присвячена кличам та відсвяткування 75-ліття Пласту

Неділя, 23-го серпня: Служби Божі, Закриття Ювілейної Міжрайової Пластової Зустрічі

Оплата:

а. від вечір 19-го серпня до обіду 23-го серпня (кан. дол.) \$140

б. на день (починається від вечір), (кан. дол. на день) ..... \$ 35

додаткові дорослі в родині (кан. дол. на день) ..... \$ 25

діти (до 12 років), (кан. дол. на день) ..... \$ 15

РЕЧЕНЕЦЬ ЗГОЛОШЕНЬ на III етап: 19-го липня 1987 р.

Зголошення разом із додатковими інформаціями можна одержати в місцевих пластових станціях.

С К О Б !

Крайова Пластова Старшина Організаційна Комісія ЮМПЗ

Plast — KPS, 144 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

Вступаєте в члени УНС

ЗАПРОШУЄМО ВАС НА

Церковний Фестин — Гантер, Н. Й.

у 25-ліття парохії св. Івана Хрестителя

СУБОТА, 11-го ЛИПНЯ Год. 11 рано — 11 вечора

НЕДІЛЯ, 12-го ЛИПНЯ Год. 12 полудня — 6 вечора

St. John The Baptist Ukrainian Catholic Church, R.T. 23A, between Hunter & Lexington, New York

• НАРОДНІ ТАНКИ • ПІСНІ • БАНДУРИСТИ
• ВИШИВКИ • КЕРАМІКА • РІЗБКА
• СМАЧНІ ДОМАШНІ СТРАВИ, ПЕЧИВО
• ВІДБИВАНКОВІ ЗМАГАННЯ МОЛОДІ

ЗАБАВА — оркестра Богдана Потоцького „ЧАРІВНІ ОЧІ“

ПРОСИМО ПРИБУТИ!

ПОЛЯКИ...

(Закінчення зі ст. 2)

Львів, він перебував у цьому місті, де вдалося йому звернути увагу агентів. Існують припущення на те, що Шварцманський, що «в тому часі шеф жидівського Гестапо» контактувався багаторазово з Візенталем, якого, як можна здогадуватися, витягнув з тюрми і з яким уже поза Львовом, продовжував також пізніше співпрацювати.

Далі читаємо, що директор віденського центру мав і має причину, боячися деяких надто добре поінформованих поляків про його

минушину, які живуть на еміграції в Лондоні. Автор стверджує, що поляки зберегли життя від 60-ти до 120,000 жидів, наражаючи на особисту смерть, і це є запереченням наклепів Візенталю на Польщу й польський нарід, що поляки були і є «антисемитами».

Вашав Шварцманський вірить, що Візенталь, як член сіоністів, співпрацює з жидівською групою Сі-Ай-Ей, ізраїльською розвідкою. У 1969 році він збирав матеріали проти політичних діячів Австрії, це діло вийшло на денне світло й його сталися австрійські чинники «видворити» з Австрії.

В АМЕРИКАНСЬКИХ ГАЗЕТАХ з'явилася повідомлення, що Союзний Союз дав згоду на зустріч між президентом ЗСА Роналдом Регеном і генеральним секретарем ЦК КПСР Михайлом Горбачовим. Вважають, що третя з ряду зустрічей на вершинах між цими лідерами відбудеться, мабуть, у жовтні у Вашингтоні. Недавно заступник міністра закордонних справ СССР Юлій Воронцов в інтерв'ю з західними журналістами дав зрозуміти, що зустріч на вершинах є можливою.

Найкращий дарунок

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ — НЕОБХІДНА КНИЖКА ДОМА І В ШКОЛІ!

ПОДБАЙТЕ.

щоби в кожній публічній бібліотеці була повна і стисла двотомова

Енциклопедія України В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

ЦІНА:

Том I	\$ 75.00
Том II	\$ 85.00
Кто замовить ОБА ТОМИ платить	\$140.00

включно з пересилкою

Замовлення і напеленість ТІЛЬКИ ЧЕКАМИ або ПОШТОВИМИ ПЕРЕКАЗАМИ (М. О.) слати

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Український Народний Союз пошукує повністю або частково затрунених, досвідчених

АГЕНТІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

ЗАГАЛЬНИХ АГЕНТІВ-ПРОДАВЦІВ

зі знаннями української і англійської мов на околиці:

Торонто, Вінніпег, Монреаль та інших теренів.

- Впроваджуючі інформації
- Платити у формі позички
- Відсотки від комісійного
- Всі бенефіти

Звертатися до:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 451-2200

Комітет Обороні Української Спащини та

Головний Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу

закликають Вас

СКЛАДАТИ ПОЖЕРТВИ на його працю та акції для

1. Поширювання правди про Україну
2. Поборювання очорнювання та знеславлювання українців
3. Оборони громадянських прав українців

Пожертви просимо пересилати тільки чеками, або поштовими переказами (не готівкою) на:

Ukrainian Heritage Defense Fund
c/o Ukrainian National Association
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
враз із вивченням віршіком цього заклику

Просимо подати суму пожертви своє ім'я, прізвище та адресу

Сума пожертви \$

ім'я та прізвище

число дому, вулиця

місцевість, статистичний поштовий код

Відділ УККА в Честері відбув загальні збори

В суботу, 2-го травня цього року, в годині 6-й вечора відбулися в приміщенні цілоденної школи при українській католицькій церкві св. Духа надзвичайні загальні збори відділу УККА делаварської округи в Честері, Па.

Збори відкрив голова управи інж. Володимир Кузик, який ствердив, що на збори явилися відповідні членство, потрібне до важливості зборів. — попросив присутнього на залі пастора української баптистської церкви Марійчука провести молитву. На внесення мгра Володимира Сича збори затвердили президію зборів в такому складі: д-р Лариса Кий — голова; пастор Іван Ковальчук — заступник; Ірина Назаревич — україномовна секретарка, і Дарія Рустарк — англійська секретарка.

Нововибрана голова зборів попросила присутніх вшанувати повстанням з місць та однохвилинною мовчанкою тих членів, які відійшли від нас у минулому році. Секретарка минулої роки Ірина Назаревич запропонувала порядок зборів, що його присутні затвердили одностайно, після чого вона відчитала протокол з минулої річної зборів, який схвалено згодом без змін.

Звіти з діяльності за минулий рік склали члени керівних органів. Голова відділу інж. В. Кузик інформовав про те, що було влаштовано декілька імпрес: свято Січневих Роковин і Листопадового Чину, концерт на пошану Тараса Шевченка, дуже вдалий фестиваль української пісні і танцю на площі Ровз Три Парку, та поїздку на маніфестацію до Нью Йорку, яка однак чисельно не дописала. Голова відділу вказав на різні непорозуміння внаслідок відділу, що змусило його зрозуміти з посту голови, але тому, що Головна управа УККА цієї резигнації не прийняла, то він повернувся до управи, виконуючи працю до нинішніх зборів.

Секретарка управи І. Назаревич звітвала, що всі писем до відділу приходили до голови і тому вона не може подати їх числа, подаючи що управа відбувала регулярно свої засідання. Касир відділу Евфросина Лесик подала докладний фінансовий звіт, кажучи, що вона веде два окремі конта в банках, окремо для загальних прибутків, а окремо для стипендіального фонду.

Володимир Корчинський звітуючи за культ-освітнього імпрезового референтів, повторив більш-менш те саме, про що вже раніше говорив голова.

За пресового референта звітвав мгр Володимир Сич, подаючи, що в минулому році він підготував і опублікував в нашій щоденній пресі дванадцять дописів про працю цього відділу, рівнож поміщував у щоденному бюлетені дописи про філософські думки Григорія Сковороди та Івана Франка, а зараз з'являються «приказки — насмішки», які кружляють поміж нашим народом там, на рідній, не своїй землі. Звітодавськ склав рівнож ширшу подяку парохам о. Мироні Грабоваському за дозвіл поміщувати цей матеріал у щоденному журналі.

За Контрольного комісії звітвав телефонічно хворий проф. Степан Микита.

який перш за все контролював фінансовий референт і ствердив, що все було в гарному порядку, тому він ставить внесок на утримання управи абсолютної, що було зроблено після звітів.

За Громадський суд звітвав мгр В. Сич, як його голова, подаючи, що в минулому році не було жадних скарг і інших непорозумінь, які б становили причини до судового поступовання.

Після звітів розвинулась широка дискусія, в якій збирали слово майже всі присутні на зборах, вказуючи головно на заперечення членських вкладок до відділу і тому подібне. Порухено також справу стипендій, що їх утримує наш відділ, при чому мгр В. Сич, як довготривалий член стипендіальної комісії, має у своїх архівах копію правилника, що «точно» означає спосіб приділення стипендій, і мгр В. Сич радо віддасть його новій управі, якщо вона такого не має.

За номінаційну комісію звітвав її голова мгр В. Сич, який представивши інших двох членів комісії — д-р Ларису Кий і Володимира Корчинського, проаналізував складену листу кандидатів до керівних органів відділу індивідуально, вказуючи на здібності поодиноких кандидатів та їх досвід в громадському житті, і підкреслюючи бажання комісії дати новій управі відділу характеру дещо молодшого та вестити більше жінок до складу керівних органів. Присутні одностайно затвердили запропоновану листу, вибираючи до керівних органів такі особи:

Управа: Дарія Рустарк — голова; д-р Лариса Кий — місце голова; Ірина Назаревич — секретарка; Евфросина Лесик — фінансова референтка; Володимир Крамар — збірщик УНФонду; Володимир Корчинський — культ-освітній та імпрезовий референт; Осипа Ціхановська і Євгенія Корчинська — суспільна опіка; Богдан Малецкий — організаційний референт; Василь Пастушок — зв'язковий з американськими урядовими чинниками; Володимир Горбовий і Ігор Лесик — вільні члени. Контрольна комісія: інж. Володимир Кузик, Дмитро Молодовець та Мирон Ціхановський.

Громадський суд: мгр Роман Микита, мгр Любов Лесик і Олександр Венчак.

В кіншесвих внесках і запитах мгр В. Сич заявив, що наразі комісійна комісія не могла знайти відповідної особи на пост пресового референта, а він сам не може цього посту прийняти тепер з огляду на родинні відносини і провдододібно перенесення до Канади, де живе постійно його син з родиною.

Володимир Корчинський вніс пропозицію, щоб загальні збори надали магістрів Сичові титул «Почесного голови відділу» за його довготривалу працю у відділі. Внесок цей був підтриманий кількома іншими членами і збори затвердили його одностайно.

По вичерпанні всіх точок порядку нарад — збори закрито о годині 7:30 вечора молитвою, яку провів В. Корчинський.

В. С.

Бандури і бандурист Ю. Кутасти у Прудентополісі

Мрія директора Школи Кобзарського Мистецтва Миколи Чорного про запускання гуртків бандуристів в українських громадах Південної Америки вже є дійсністю. Завдяки його подиву гідній праці української спільноти в Буенос Айресе, Обері, Куритибі і Прудентополісі вже одержали бандури і мали інструктора Юліана Кутасти, який провів двотижневі курси з майбутніми бандуристами тих же громад. Ю. Кутасти започаткував свою працю вишколом бандуристів у половині березня в Буенос Айресе, а відтак в Обері і Куритибі. До Прудентополісі Юліан разом зі своєю дружиною Роксоланою приїхав 9-го травня. Того ж дня прийшло до Прудентополісі 10 бандур з 12-ох, що їх купив для парафії св. Йосафата визначний український діяч з Нью Йорку 88-літній Михайло Пирський. Рівно ж для Прудентополісі, для Інституту катехитів Серця Ісусового оплатив 10 бандур Микола Бойчук, також з Нью Йорку. У Прудентополісі Ю. Кутасти дав два концерти, провів курс хорового співу та паралельний курс бандури для двох груп: Інституту Катехитів Серця Ісусового та парафії св. Йосафата. На

Закінчення курсу в Прудентополісі. Зліва — Ю. Кутасти.

курсах бандури було 50 осіб, а на курсі хорового співу — 70.

Одержання бандур і приїзд Ю. Кутасти започаткував нову сторінку культурного життя, досі ще не знаму для численної української молоді третього і четвертого поколінь Південної Америки. Ми певні, що започаткована М. Чорним і

Ю. Кутасти праця та тити, що їм допомогли це здійснити, принесла великі плоди і розквіт нашого кобзарського мистецтва та терені Південної Америки.

При цій нагоді в імені прудентополіської громади та наших наймолодших груп бандуристів Прудентополісі, Куритибі, Обері та Буенос Айресе наша

сердешна подяка і признання для невтомного директора Школи Кобзарського Мистецтва М. Чорного за геніальну ідею і його героїські зусилля, щоб створити ці гуртки бандуристів. Наша щира подяка для М. Пирського за подарунок бандури для парафії св. Йосафата, для М. Бойчука за бандури для Інституту Катехитів та всім знайомим і не знайомим добродіятам, які уможливили і співпрацювали з М. Чорним у переведенні в діло цього великого «бандуристського подвигу».

Наша щира подяка також для Юліана і Роксолани Кутастих за їхнє старання і турботи, щоб в короткому часі передати для двох груп бандуристів техніку бандуристського мистецтва.

о. Василь Цимбалістий, ЧСВВ

PARCA COMPANY
ESTATEMENT STORE
26 First Avenue
Tel. (212) 473-3550
New York, N.Y. 10009
МАЄМО БАНДУРИ НА ПРОДАЖ

REAL ESTATE

HOLLYWOOD, FLORIDA

Бажаючи поселитись на Флориді в 12-родинному апартаменті, в українській родинній атмосфері, новозбудованій будинку.

- Басейн до плавання — водний масаж (WHIRL POOL).
- Гарячі парові купелі з окремою платформою під дахом.
- Різні роди овочевих дерев, а також кусок землі для приватного городу.
- Спільна опіка і взаємна допомога один одному.

Адреса:

2514 Taylore St., Hollywood, Fla.

Односпальневий апартамент \$51,000
Двоспальневий апартамент 61,000

Викличення в середині до смачу власника.

По більше інформації прошу писати або телефонувати:

L. R. BALABAN
1947 Jefferson Street
Hollywood, Fla. 33020
Tel.: (305) 522-5606

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN

FUNERAL DIRECTORS

AIR CONDITIONED

Обслуга ШИРА і ЧЕСНА. Our Services Are Available Anywhere in New Jersey. Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Брук, перенесення Тілівних Останків з різних країн світу

UNION FUNERAL HOME

1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(201) 964-4222

Д-р Святослав Шумський

UKRAINA

SONS AND DAUGHTERS

by bahdan yuri

The intent of this book is to reawaken the tired souls of our fathers and mothers and tell them that their sons and daughters have to be as brave as they once were, and no less. To allow them that privilege.

The books are available at \$5.50 + \$0.50 postage per copy at

SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
New Jersey residents add 6% sales tax

Поклін...

(Закінчення зі ст. 2)

вої історії. Наші предки — це не кіммерійці, ні гуни, печеніги, половці, алани, роколяни й ін., а тільки скити. Мозолевський на згадку ані словом про якихось «трипільців», ні навіть про Русь, що була тільки пізнішою фазою (від IX століття) нашої історії, він зазначає: «Дай припасти до тебе, дай тобі поклонитись чолом і плечем, земле рідна, оплачена потом і кров'ю — Скитіє». Мозолевський зазначає:

Крім гідності своєї

і народу

Нам нічого синам заповісти.

Вони зведуться, сильні

нашим духом.

І зайдом губи скривить

переляк!

І зорі, зорі, зорі

Усіють їхній нездоланий шлях.